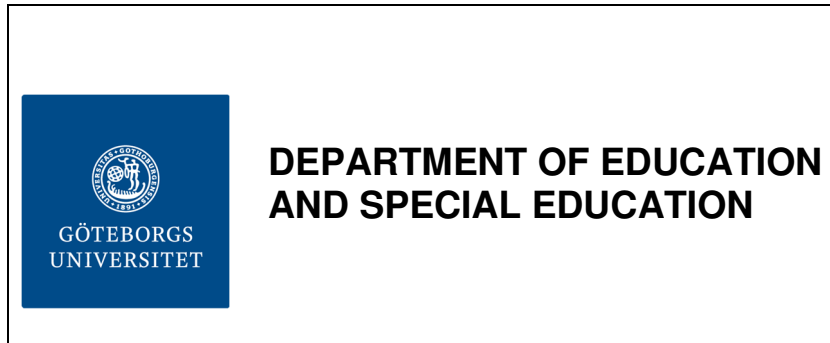

*an eu curriculumM for
visual disabilityEs
RehabilitatOrs*

Vaidmenų pasidalijimas didinant regos negalią turinčio žmogaus įgūdžius darbo rinkoje

Inger Berndtsson

Versija	
Dokumento versija	1 versija
Sukūrimo data	2023 gegužės 15

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Turinys

ĮVADAS.....	Errore. Il segnalibro non è definito.
VAIDMENŲ PASIDALIJIMO ORGANIZAVIMAS	4
VAIDMENŲ PASIDALIJIMO MODELIAVIMAS..	Errore. Il segnalibro non è definito.
VEIKSMŲ PO VAIDMENŲ PASIDALIJIMO	Errore. Il segnalibro non è definito.
Nuorodos.....	
	Errore. Il segnalibro non è definito.

ĮVADAS

Ši mokymosi medžiaga yra susijusi su pamokos planu „Apie silpnaregio (VIP) situaciją darbo rinkoje“. Jame nagrinėjamas mokymosi rezultatas LO7-E-1 „Didinti kolegų ir vadovų informuotumą apie regėjimo negalią, taip pat bendradarbiaujant skatinti vadovybės ir kolegų įtraukimą ir supratimą apie VIP poreikius“. Bendras šio mokymosi rezultato tikslas – didinti informuotumą apie VIP asmenų situaciją darbo rinkoje ir skatinti įtrauktį. Dėl šios priežasties bus naudojamos naujoviškos strategijos, tokios kaip refleksija mažesnėse grupėse ir praktinė veikla. Šiam pamokos planui įgyvendinti, visų pirma bus atliekamas “vaidmenų, rolių pasidalijimo” modeliavimas. Šio scenarijaus tikslas – apmąstyti silpnaregio ar aklojo situaciją darbo rinkoje, taip pat būti pasirengusiam darbui su regėjimo negalią turinčiais asmenimis, ruošiant juos darbo rinkai.

Žaidimą vaidmenimis šiam mokymosi rezultatui pasiekti skatina supratimas, kad asmeninė patirtis gali padėti suprasti konkretų reiškinį, pavyzdžiui, silpnaregių ar aklyjų darbo situaciją. Aktyviai įtraukiant į veiklą savo kūną, jis sustiprina ir pagilina vaizduojamos situacijos supratimą. Įsitraukimas į vaidmenų žaidimą, vaidmenų pasidalijimą, kuriame naudojamos savo kūnu, suteikia galimybę patirti šį reiškinį, o tai leidžia atsidurti regos negalią turinčio žmogaus situacijoje. Tačiau neįmanoma fiziškai apsigyventi kito žmogaus kūne (Merleau-Ponty, 2012), tačiau bandymas atsidurti to žmogaus vietoje arba atsisėsti ant jo kėdės tiesiogine prasme, padidina mūsų supratimą negalios požiūriu (Berndtsson, 2016). Tačiau vien kūniškai pabandyti išgyventi situaciją, su kuria gali susidurti silpnaregis, neužtenka. Kūno išgyventą patirtį turi lydėti refleksija, tiek individuali refleksija, tiek organizuota grupėje, patyrusioje panašią patirtį. Reikėtų pažymėti, kad šis vaidmenų pasidalijimas, žaidimas taip pat įneša ir išryškina su regos negalios reabilitologo (VDR) profesija susijusią patirtį, nes jis yra vienas iš “žaidimo” veikėjų.

VAIDMENŲ PASIDALIJIMO ORGANIZAVIMAS

Studentai dirba mažose trijų žmonių grupėse, kuriose atlieka skirtingus vaidmenis. Vienas asmuo yra VIP, antrasis studentas yra VDR arba darbo kolega, o trečias yra stebėtojas. Studentai apsikeičia vaidmenimis pagal įvairius toliau nurodytus scenarijus.

Ši veikla planuojama 120 minučių (2 val.). 15 minučių mokytojo, dėstytojo pristatymui klasėje, 90 minučių studentams "žaisti" 3 situacijas vaidmenų žaidime (3 x 30 minučių) ir 15 minučių refleksijai klasėje. Šiai veiklai organizuoti reikalinga klasė ir mažesnės patalpos kiekvienai studentų grupei.

Dėstytojas pradeda nuo "vaidmenų pasidalijimo" tikslo ir mokymosi rezultatų pristatymo. Studentus taip pat būtų galima supažindinti su mažesne įžanga apie tai, kaip požiūris gali pasikeisti susitikus su regėjimo negalia turinčiais žmonėmis, o po to apmąstyti šią veiklą. Šis įvadas turėtų atspindėti pagrindinius mokymosi rezultato LO7-E-1 komponentus, be to, supažindinama su praktiniais vaidmenų žaidimo scenarijais.

Mokiniai suskirstomi į grupes po tris žmones. Rekomenduojama, kad dėstytojas prisiimtų atsakomybę už grupių organizavimą. Po to bus pateikta daugiau praktinių nurodymų. Turėtų būti pateikti trys vaidmenų žaidimo, pasidalijimo scenarijai, o studentai turėtų pasirinkti, kurį vaidmenį jie nori atlikti trijose situacijose. Taip pat būtų galima paminėti, kad 1 studentas yra pats atsakingiausias už tai, kad vaidmenų žaidimas vyksta. Situacijos buvo pasirinktos atsižvelgiant į jų svarbą kasdienėje darbo vietoje, todėl svarbu išnagrinėti ir nustatyti, kaip jas būtų galima efektyviai valdyti. Scenarijai sukasi apie sąveiką tarp regėjimo negalia turinčių asmenų ir VDR ar kolegų. Šie scenarijai taip pat atskleidžia paplitusias nuostatas, kurios gali trukdyti regos negalia turintiems asmenims sėkmingai atlikti tam tikras užduotis. Be to, jie suteikia galimybę apmąstymams (Goffman, 2022).

Prieš pradėdant 1–3 scenarijus, studentai turi būti informuoti, kad jiems reiks laiko pasiruošti. Vaidmenų pasidalijimo žaidime 1 studentas prisiima atsakingiausią vaidmenį, o po jo seka 2 studentas, kuris turi atsakyti ir užmegzti dialogą su 1 studentu. 3 studentas yra visų trijų scenarijų stebėtojas. Grupės taip pat turi nuspręsti dėl atitinkamos akių ligos, regėjimo aštrumo ir kada regos sutrikimas ar aklumas atsirado žmogaus gyvenime.

Po kiekvieno vaidmenų pasidalijimo žaidimo, studentai turėtų skirti šiek tiek laiko apmąstyti, ką išmoko. Tai gali būti suplanuota po kiekvieno vaidmenų pasidalijimo žaidimo arba kaip bendras apmąstymas trijų vaidmenų žaidimo pabaigoje. Studentų grupės turi iš viso 90 minučių trims vaidmenų pasidalijimo žaidimams.

Vaidmenų pasidalijimo scenarijai:

1 SITUACIJA

Regos negalios rehabilitologas (VDR) ruošia silpnaregį (VIP) pirmajam darbo pokalbiui.

1 studentas – regos negalios raabilitologas

2 studentas – silpnaregis

3 studentas – stebėtojas

2 SITUACIJA

Nuotolinis VIP ir kolegos susitikimas

1 studentas – kolega

2 studentas – VIP

3 studentas – stebėtojas

3 SITUACIJA

Susitikimas biure. Kolega netiki, kad VIP gali atlikti specialią užduotį.

1 studentas – kolega

2 studentas – VIP

3 studentas – stebėtojas

VAIDMENŲ PASIDALIJIMO ĮGYVENDINIMAS

Pageidautina, kad kiekviena 3 studentų grupė turėtų savo kambarį vaidmenų pasidalijimo žaidimams. Jie tarpusavyje nusprendžia, kas atliks įvairius vaidmenis 1–3 situacijoje. Grupėje jie taip pat nusprendžia, kokį laiką panaidos apmąstymams.

Reikalingos mažiausiai trys kėdės.

Pastaba: per šiuos vaidmenų pasidalijimo žaidimus dėstytojas neturėtų dalyvauti.

VEIKSMAI PO VAIDMENŲ PASIDALIJIMO

Šios veiklos tikslas yra skatinti studentų intelektualinį ir kūnišką dalyko supratimą.

Kai visos grupės baigia savo veiklą, jos turėtų susitikti dėstytojo vadovaujame užsiėmime.

Kiekviena mokinių grupė skatinama kalbėti apie savo patirtį tiek individualiai, tiek grupėje. Dėstytojas vadovauja diskusijai, tačiau kartais tik stebi ir klausosi.

Žinoma, niekada nežinai, ką atspindės ir pasakys mokiniai. Tačiau norint pasirengti galutinei diskusijai, studentų grupėse, jei reikia, galėtų būti sprendžiami ir apmąstyti šie klausimai. Dėstytojas turėtų veikti kaip moderatorius:

1 SITUACIJA:

– Ko, jūsų manymu, reikia norint būti darbingam, kai turi regėjimo negalią arba esi aklas?

- Kaip žmogus pasiruošęs įvardinti savo regėjimo ligą, regėjimo aštrumą ar akiplotį darbo pokalbio metu?

– Kaip žmogus ruošiasi perteikti savo poreikius, įvardinti pagalbines priemones ir jų pagalba atlikti kasdienes gyvenimo įgūdžius?

– Kaip žmogus pasiruošęs pasikalbėti apie savo poreikius darbo pokalbio metu?

– Ar susitikęs su galimu darbdaviu aptarėte žmogaus aprangą?

– Ar aptarėte būtinybę būti sąžiningiems dėl savo regėjimo sutrikimų ir įgūdžių?

2 SITUACIJA

– Kas buvo ypatingai įdomu aptarti ir apsvarstyti, susiję su nuotoliniu susitikimu?

-Kaip regėjimo sutrikimas atsispindėjo susitikime?

– Kokie iškilo išūkių?

– Kokia nauda buvo nustatyta?

- Ar susidūrėte su kito žmogaus gyvenimo iššūkių ir situacijos supratimo skirtumais susitikdami nuotoliniu ar akis į akį?

3 SITUACIJA

-Kaip grupėje susitvarkėte su šia užduotimi?

– Kaip sekėsi atlikti darbo kolegų vaidmenį?

– Kaip jums pavyko atlikti VIP vaidmenį?

– Kaip baigėsi, ar darbo kolega įsitikino VIP kolegų įgūdžiais?

Taip pat svarbu atsakyti į klausimus apie tai, kas buvo išmokta per įvairius vaidmenų žaidimus. Pavyzdžiui, grupė gali aptarti, kuri vaidmenų pasidalijimo žaidimo patirtis suteikė daugiausiai informacijos apie VIP darbo situaciją.

Nuorodos ir literatūra

Berndtsson, I. C. (2016). Researching equity and inequity: The voices of marginalised people. I D. Beach & A. Dyson (Eds.), *Equity in cold climates, in Sweden and England* (pp. 80–94). the Tufnell Press.

Merleau-Ponty, M. (1945/2012). *Phenomenology of perception*. Routledge.

Goffman, E. (2022). *Stigma. Notes on the management of spoiled identity*. Penguin Books.